

پارتيا مەن خالىق ەڭ قاچات ەتكەن جەردە كۈرەس جۇرگىزدى

___ 2021- جىلى ” ەڭ ارداقتى قوسىننان قايتقان اسكەرىلەرگە“ نازار (I)

□ شېنخۇا اگەنتتىگىنىڭ تىلشلىھەرى ۋاڭ زىمىيەك، گاۋ لەي، جاڭ مېيمېي تاپاۋدا ورنالق كومىتەت ۇكت ُبول- ەي، قوسىننان قايتقان اسكەرىلەر ىستەرى مېنىستىرلىگى، ورنالق اسكەري ىستەر كومېي- تەتىنىڭ ساياسى قىزمەت ُبولمى 2021 - جىلى ”ەڭ ارداقتى قوسىننان قايتقان اس- كەرىلەردىڭ“ ۇزدىك، نىزگى ىستەرىنەن ۇيرەنۇ، ۇگىستەۋ قىمىلىن ورىستەتتى، 2 وزات كوللەكتىۋ پەن 17 وزات جەكە وسى زور داڭققا بە بولدى.

ُبر كۇن اسكەر بولساڭ اسكەرلىك قابىيەتنىڭ ماڭگى ساقتانلادى. ولار قوسىنغا قوش ايتقانمەن، خالىق ُۇشىن دەگەن اۋەلگى ەاقساتتى ۇمىتپاي، اسكەرىلەر قابىيەتىن وزگەرتەپەي، تۇرلىشە سالادا، تۇرلىشە كاسىيەتتە تالاپتانا ەڭبەك ەتسپ، باستان - اياق پارتيا مەن خالىق ەڭ قاچەت ەتكەن جەردە كۇرەس جۇرگىزدى.

ئىندەتكە قارىسى اتتانىپ، ”خالىق ُۇشىن

قىزمەت ىستەۋ “ قابىيەتىن ماڭگى ساقتاندى

” 2008 - جىلى ُسز بەيجىڭگە بارپ ’سارماق‘ قارىسى اتتانۇ جورىنغا قاتناستىڭىز ؛ 2020- جىلى ُسز ۇخانداعى شياققا اتتاندىڭىز... قايراتان، شەه!“ . قىزنىڭ وسى كەلتەختەن ەسكە العاندا، قوسىننان قايتقان اسكەري، شي - ان دايىڭ شىياحاناسى سايا مەڭگەرۇ ُبولمىنىڭ ەڭگەرۇشى ليۇ ۇيدىڭ كوز جىگەي دىيدانپ، وي قىلى ُبر جىلدان استام ۋاقىتنىڭ الدىنداعى كىزىگە ورنالدى.

2020 - جىلى جاڭا جىل كەلسەمەن توسىن تۇتلغان جاڭا تىپتى ايدارشا ۇيرۇس وكبە قابىنۇ نىندەتى الدىندا ليۇ ۇي دەرەۋ شياققا قاتناسۇ ۇتىنىشنىن جازىپ، نىندەتكە قارىسى اتتانۇدىڭ ُبرىنىشى شەيىنە بارپ، شانشى ولكەسىندەگى 41 شىياحانادان كەلگەن سەستىرالاردىڭ ”ۋاقىتشا سەستىرالار باستى“ بولدى.

ليۇ ۇي 16 جاسىندا اسكەري مەكەپتىڭ كۇتىمىدەۋ فاكۇلتەتىنە وقۇعا تۇسكەن بولاتىن، 2008 - جىلى اس قورنىۋ شىكى اۋرۇلار ُبولمىنىڭ سەستىراسى رەتىندە، سارس نىندەتىنە قارىسى اتتانۇغا قاتناستى. 17 جىلدان كەيىن اسكەري كىيىمن شەشكەن ول تاغى ُبر رەت جاڭا تىپتى ايدارشا ۇيرۇس وكبە قابىنۇ نىندەتىنە قارىسى اتتانۇدىڭ ەڭ الدىڭغى شەيىنە بارپ، ُس جۇزىندىك ارەكەتى ارقىلى ”ەگەر شياققاس بولسپ شاقىرا قالسا، ُسوزسىز، قايتىپ كەلەمىز“ دەگەن اسقاق سەرتىن امالياتتا ايگىلەدى.

بۇل سونداي - اق بارلىق قوسىننان قايتقان اسكەرىلەردىڭ پارتيا مەن خالىققا بەرگەن ايبىندى ۋادەسى.

1993 - جىلى قوسىننان قايتقان مىڭ جىنشىيا قازىر شىكى موغۇل اۋتونوميالى رايونى حۇلۇنبەر جەلەكتىلەر وتباسلىق قىزمەت وتەۋ قوعامىنىڭ باستى. جاڭا تىپتى ايدارشا ۇيرۇس وكبە قابىنۇ نىندەتىنىن ساقتانۇ -

(باسى 1 - بەتتە)

نىندەتەن ساقتانۇ - تىزگىندەۋدى ۇدايە- لاندىرۇ، ۇندىرىس حاۋىپسىزدىگى جانە ەكونوميكانىڭ جوعارى ساپالى دامۇى قىزمەتتەرىن تىڭغىلقتى قاچسى ىستەۋ جو- نىندەگى ورنالاستىرۇلارىن دايەكتىلەندىد-

رىپ، تىپاقاتاندىرىپ، پارتيا تارىيىن ۇيرەنۇ تارىيەسىن شىكەرلىي ورىستەتۇ- دى قوزعاۋشى كۇش ەتسپ، خالىقتى وزەك ەتكەن دامۇ بەدىياسنا تاباندى بولپ، ُبر تۇتاس جوسپارلاپ، تەڭ ُمان بەردپ، بيبىل قىسى پەن كەلەر جىلى كوكەمدەگى ەنەرگىيەمەن قامداۋ قىزمەتنىڭ حاۋىپسىز، جوعارى ُونىم- دى بولۇن قاتناماسىز ەتسپ، ەكونوميە- كانىڭ، قوعامنىڭ ورنقتى اينالىسىن جە- بەۋدى پارمەندى تىرەكپەن قامداۋ كەرەك.

جاڭ چۇنلىن ىلگەرىندى - كەيىن- دى شىنجياڭ خۇادىيان قۇمىل جىلۇ تىگىنە، مەملەكتەتنىڭ ەنەرگيا توبى قۇمىل خۇايۋان ەلەكتر ستانىياسىنا، مەملەكتەتنىڭ ەنەرگيا توبى دانانخۇ 2 - ُنومىرلى اشق كومەر كەنىنە، مەملەكتە تورى شىنجياڭ ەلەكتر قۇاتى شەكتى سەرىكتەستىگىنە بارپ، كاسپورىن جاۋاپتىلارمەن شىكە-

كەسىپ تاستامسى كەلەتىن، سونمەن لي چىڭفىڭ جەمىس اعاشى ماماندارىن ۇسىنىس ەتتى، سونداي- اق جەرگىلىكى ۇكەپتەپەن سايكەسىپ، جەمىس شارۋالارىنىڭ اۋىل شارۋاشلىعى دارىلەرىن، تىڭايقتىش جانە ەگىمشىلك قۇرالدارىن ساتىپ اۋىنارناۋلى قارجى بولگىزدى.

بۇگىنگى تاڭدا حىكوۋ قىستامغا كەلىپ شاپتول گۇلىن تاماشالايىتىن، شاپتول ساتىپ الاتىن، شارۋالار شاتىتى ساياچايىن سەزىنەتىن ادامداردىڭ قارىسى كوبەيە باستادى، قىستاق تۇرىعىندارىنىڭ تۇرمىسى كۇنىەن - كۇنگە شالقىدى، شاپتول اعاشى قىستاق تۇرىعىندارىنىڭ ”ەلدىا اعاشنا“ اينالدى.

حىكوۋ قىستامى بۇگىنگى كۇيىگە لي چىڭفىڭنىڭ 10 جىلدان استام ۋاقىت جەرگىلىكى ورىنغا كەلىپ شىكەرلىي ارالاۋىنىڭ جانە جاعداي ۇعىسۇنىڭ ارقاسىندا قول جەتكىزدى. ”وتباسىندا تاۋلى گەنجىاي بار قىستاق تۇرىعىندارى قانداي كاسپ سالاسىن دامىتسا بولادى، وتباسىندا بالقشلىق كەمەسى بارلار قايتكەندە ُتىپتى دە بايىي الادى... وسى جاعدايلاردى بىلگەندە مانا كەلەسى قادامدا قالاي ىستەۋ كەرەكتىگىن بىلۇگە بولادى“ ، - دەدى لي چىڭفىڭ.

انخۇي ولكەسى وسى زامانىى اۋىل شارۋاشلىعى كاسپ سالامى تەخنىكاسى يۇڭچياۋ جالپىلىق تاجىرىبە پۇكتىسىنىڭ باستىعى ۋاڭ مېن قوسىننان قايتقان 26 جىلدان بەرى اۋىل شارۋاشلىعى شەيىن تاباندى ساقتاپ، ساباندى بۇكىلدەي اتىزعا قايتارۇ تەخنىكاسىن قاراستىرىپ، انخۇيدىڭ تۇتاس ولكە شىنە جالپىلاندىرىپ، 2016 - جىلدان 2018 - جىلعا دەيىن جالپى ورنىدىك قۇننان 74 مىلليون 190 مىڭ يۇان ۇنەمدەدى؛ ول دۇمبە ُبييدىدى دالە - ُدال مولشەردە تۇقىم ُسىڭىرۇ تەخنىكاسىن جالپىلاستىرىپ، تۇقىم ُسىڭىرۇ اۋدانى 2 مىلليون 400 مىڭ مۇعا جەنىپ، دىقاندار ُۇشىن ەگىن ەڭۇ ورنىدىك قۇننان 90 مىلليون يۇانغا جۇقى ۇنەمدەدى.

گۇاڭشىدىڭ بوباي اۋدانى ىڭشان قالاشىى مېي قىستامغىنداعى قوسىننان قايتقان اسكەري لي چۇنيان شارۋاشلىق قۇرىپ تابىسقا جەتكەنىەن كەيىن، اۋىلىنا قايتىپ قىستاق پارتيا باس ياچەيىكەتىنىڭ شۇجىي، قىستاق تۇرىعىندار كومىتەتىنىڭ مەڭگەرۇشىسى بولسپ، قىستاق تۇرىعىندارىن باستاپ بىنىفي الحورى اعاشى، چىڭيوۋ سياقتى جەمىستەردى گەپ، وسى قىستاقتى السى - جاقىنغا اتى ايگىلى جەمىس باعى قىستامى ەتىپ قۇرىپ شىعادى. ول قىستاقتامىلاردى اۋداننىڭ اۋىل - قىستاق رەفورما سىناق تۇيىنىنە قاتناسۇغا جەپەپ، قىستاق تۇرىعىندارىن جەر تىجاراتى ۇقىعى ۇلگىسىمەن سەلبەستىك كووپەراتىۋىنە جازنا قوسپ پايدا بولسۇگە جەتەكتەپ، قىستاق تۇرىعىندارىن ُساتتى تۇردە

شارۋاشلىق قۇرىپ بايۇعا باستادى.

ُوز قىزمەتىن تىپاناق ەتىپ، قاراپايم قىزمەت ورىنىدا تارتىمدى ُومىردى جالعاستى جازدى

3 جىلدا اپتىاعى 1467 كىلومەتر ەلەكتر جەتكىزۇ جەلىسىن جۇرەگىنە بەرىك ساقتادى؛ 23 جىلدا ارالاپ رەمونتتاعان جولى 300 مىڭ كىلومەتر دەن استى... اسكەري كىيىمدى شەشپ، جۇمس كىيىمن كىدى، نانفاڭ ەلەكتر تورى گۇبجوۋ شىڭ - ي ەلەكترمەن قامداۋ مەكەمەسىندە 23 جىل قىزمەت ىستەگەن لۇڭ فۇڭكاڭ ۇنەمى بلايي دەيتىن: ”اسكەرىلەردىڭ رۇح - جىگەرىن قىزمەت ورنىنا الا كەلىپ، جاۋاپكەرشىلك پەن مىنىدەتكە اۋدى ُر ۋاقىت كوكەيدە ساقتاۋ كەرەك“ .

كاسىيەين اينالىسقانىنان باستاپ لۇڭ فۇڭكاڭ اسكەرىلەردىڭ قاجىرلىلىى مەن تاباندىلىى ارقىلى بان مۇشەلەرىن باستاپ، جوعارى كەرنەۋلى ەلەكتر جەتكىزۇ جولىن ەلەكتر تەكسەرىپ - رەمونتتاپ، ەلەكتر جولىن ۇزبەي تۇرىپ 500دەن استام رەت تەكسەرىپ - رەمونتتاپ، ەلەكتر جولىن ۇزبەي تۇرىپ ۇرتسى 8400 نەشە كۇن جۇمس ىستەۋ بارىسىندا ەشقانداي اعاتتىق جىبەرەمدى، وقىعا تۇدىرمادى.

قاراپايم قىزمەت ورىنىدا تاپچىلپاي، ەرەن ەڭبەك ُسىڭىردى.

لۇڭجەك قادر شىنجياڭ قاشقار ايماعى تاشقۇرعان تاجىك اۋتونوميالى اۋداننىڭ مىندەتتى شەكارا قورعاۋشىسى، 2008 - جىلى قوسىننان قايتقاننان كەيىن ۇلكەن قالادا قالۇ ورايىنان ەرىكتى تۇردە ُپىاز كەشىپ اۋىلىنا قايتىپ كەلىپ، اتانىنىڭ، ۇلكەن اكەسىنىڭ، اكەسىنىڭ جولىن قۇىپ، خالىقتى قورعاۋ جاۋاپكەرشىلىگىن ۇستىنە الادى.

گۇاڭدۇڭ ولكەسى جۇحاي قالامى چي - اۋ - دانگان ارالى جاراتلىستىق قوردق رايونىندا ورمان قورعاۋشى ليۇ چىڭيۇ قوسىننان قايتقاننان كەيىن وسى ارماعا كەلەدى، سول تۇرۇعاننان 32 جىل تۇرادى. ول مىنىدەتىن ەتىپ، جاۋاپكەرشىلك ارقالاپ، كوپ رەت ومىرىنە تونگەن حاۋىپكە قاراماي سىرەك كەزىگەتىن وسىمدىكتەردى قورعاپ، اترەت مۇشەلەرمەن بىرگە ىلگەرىندى - كەيىندى 160تان استام زاڭسىز ەلەمەنتتەردى قولعا السپ، جاسىرىن قازىلغان ارحات قاراعايى، شامسىت اعاشى سىياقتى باعالى وسىمدىكتەردەن 2000ننان استامىن قايتارىپ كەلىپ، مەملەكتەنىڭ 100 مىلليون قاچىرلىلقپەن ەڭبەكتەنۇ، ُونسىز ۇلەس قوسۇ دەسە دەگەندەي وسى قوسىننان قايتقان اسكەرىلەرگە بەرىلگەن ”ەڭ ارداقتى“ ات.

(شىنخۇا اگەنتتىگىنىڭ 10 - ايدىڭ 13 - كۇنى بەيجىڭنەن بەرگەن خابارى)

رەتتەۋ - مەڭگەرۇ مەن سايكەستىرۇ، قاتناماسىز ەتۇ رولن كورنەكتىلەندىرىپ، اپتالىق ورنالاستىرۇ ُتۇزىمەن تىپاقتاندىد- رىپ، ەنەرگيا ۇندىرىسى حاۋپىسىزدىگىن جانە قامداۋ - قاتناماسىز ەتۇ قىزمەت جا- ۋاپكەرشىلىگىن بەكەمدەپ، قاتايىپ، كا- سپورىننىڭ ُونىمدى ارتتىرۇننا، قامداۋ- دى قاتناماسىز ەتۇنە ُتىيىمدى شار- ت جاعداي جاراتۇ؛ قاچەتسىنۇ مەن قامداۋ اراسىن ُونىمدى ۇشتاستىرۇعا اناعۇرلم كۇش سالىپ، قامداۋ جاعىنداعى قۇرىلمە- دىق رەفورمانى تىرەڭدەتسپ، ەنەرگيا- مەن قامداۋ - قاچەتسىنۇ قايشىلىعىن ُونىمدى شەشۇ؛ حاۋپىسىز ۇندىرىس جاۋاپكەرشىلىك ُتۇزىمەن قاتاڭ تىپاناق- تاندىرىپ، حاۋپىسىز ۇندىرىستىڭ تو- مەنگى شەگى مەن ەكولوگىيالىق ورتانى قورعاۋدىڭ قىزىل سىزىعىن بەرىك ساقتاپ، ەنەرگىيەمەن ورنقتى، حاۋپىسىز جانە ۇزدىكىسىز قامداۋعا شىناي كەپىد- دىك، ەتۇ كەرەك.

جاڭ چۇنلىن تاغى قۇمىل قالامى يىجوۋ رايونى ليۇشۇگوۋ اۋىلى جالعزا- عاش قىيىنى، قۇمىل مەملەكتەتنىڭ اۋىل شارۋاشلىق قىلم - تەخنىكاسى، باقشا رايونى سياقتى جەرلەرگە بارىپ، اۋىل شارۋاشلىعى، اۋىل - قىستاق قىز-

شىنخۇا اگەنتتىگىنىڭ 10 - ايدىڭ 13 - كۇنى گۇاڭجىۋودان بەرگەن خابارى (تىلشى دىڭ رۇيشۋان)، 4 - كەزەكتى ”لاڭكەستىككە قارىسى تۇرۇ، ۇشقارلىقتى الاستاۋ جانە ادامدىق ۇققىنى قاتناماسىز مەتۇ“ خالىقارالق زەرەتتەۋ - تالقى ُماجە- مىسى 10 - ايدىڭ 13 - كۇنى گۇاڭجىۋودا وتكىزىلدى. ”كىيىنگى ناقتى جاعداي‘ داۋىرىندەگى لاڭكەستىككە قارىسى تۇرۇ خالىقارالق سەلبەستىگى جانە ۇققىنى قام- تاماسىز ەتۇ“ نەگىزگى ناقىرىمىن ارقاۋ ەنە وتىرىپ، ماجىلىسكە قاتناشقان ما- ماندار، قايراتكەرلەر سىڭار جاقى كوز- قاراستى تاستاپ، لاڭكەستىككە قارىسى تۇرۇ سەلبەستىگىن كۇشەيتىپ، حاۋىپ - قاتەر، سىن - سايىستارعا قول ۇستاسا وتە- رىپ توتەپ بەرۇگە ۇندەدى.

20 جىلدىڭ الدىندا، بۇكىل دۇنيە- نى تىكسىندىرگەن ”11 - قىركۇيەك“ ۋاقىعاسى تۇىلدى. ورنالق كومىتەت ۇكت ُبولمىنىڭ ورنىباسار باستىعى جياڭ جىيانگو سوزىندە مىنالاردى ُپىل- دىردى؛ 20 جىلدان بەرى لاڭكەستىك تۇدىرعان ەلمىدىك سىن - سايسى بۇرىن بولماعان دەڭگەيگە جەتىپ، لاڭكەستىك- كە قارىسى تۇرۇ خالىقارالق قوعامنىڭ جالپىلىق ورتاق تانىمىنا اينالدى. ەلەم- دىك لاڭكەستىككە قارىسى تۇرۇ ىستەرىن-

دە ماڭىزدى ىلگەرلىلۇشىككە قول جەتتى. الايدا مىنانى دا كورە ُپىلۇ كەرەك: كەزەكتە خالىقارانىڭ لاڭكەس- تىككە قارىسى تۇرۇ جاعدايى الى كۇردە- لى، لاڭكەستىك پەن ۇشقارلىق الى دە ەلمەنىڭ كوپتەگەن ۇغىرلەرىندە لاڭ سالاۋدا، ”11 - قىركۇيەك“ ۋاقىعاسى سياقتى كۆلمەدەگى لاڭكەستىك شابۇىل قايتا تۇىلپاعانىمەن، لاڭكەستىك دەلو، ۋاقىيىلارلى الىسى دە اۋىق - اۋىق تۇىلۇدا، ەلمىدىك لاڭكەستىككە قارىسى تۇرۇ ىستەرىنىڭ باسپ وتەر جولى الى وتە ۇزاق.

پاكىستان كەڭىس پالاتاسى مەملە- كەت قورعانىسى كومىتەتىنىڭ ُتوراعاسى مۇساچىد قۇساين بىلاي دەپ قارادى؛ ادامدىق ۇقق ماسەلەسى ساياسايلاندىرد- لىپ جىبەردى، قازىر كەيىىر مەملەكتە- تەر ادامدىق ۇققىنى ساياسى قۇرالعا اينال- دىرىپ، ُوزىنىڭ مۇددەسىنە ساي كەل- مەيتىن مەملەكتەتەرگە قىسىم تۇسىرۇگە پايدالانىپ وتىىر. باتىس ەلدەرىنىڭ شياڭگاڭغا ساياتىن، شىنجياڭغا ساياتىن، شىزاڭغا ساياتىن سياقتى ماسەلەلەر ارقىلى جۇڭگوغا شابۇىل جاساۋى دا ساياسى سەپەپتەن تۇندانعا، بۇل باتىس ەلدەرد- نىڭ قوس ۇلشەم اتقارغاندىغىنىڭ بەينەسى زەرەتتەۋ - تالقى ماجىلىسىندە جۇڭگو مەن شەتەلدىڭ لاڭكەستىككە قارىسى تۇرۇ جانە ادامدىق ۇققى سالا- سىنداعى كوپتەگەن ماماندار، وقىمىستە- لار بلايي دەپ قارادى: كەيىىر مەملە- كەتتەر يدەولوگىيالىق سىڭار جاقى كوز- قاراس جانە قىسقا مەرزىمدىك مۇددەنى ويلاۋ نەگىزىندە، تالعالمايز دىقپەن لاڭ- كەستىككە قارىسى تۇردى، سونداي - اق اقپارات قۇرالدارىمەن بىرىگىپ، ادامدىق ۇققى سياقتى ماسەلەلەردە تالعالمايزدىق- پەن جابارلاۋ، جالغان خابارلاۋ سياقتى- لارمەن اينالىسىپ، خالىقارالق قوعامدا لاڭكەستىككە قارىسى تۇرۇدىڭ، ۇشقارد- لىمقتى الاستاۋدىڭ قۇاتى بىرىككەن كۇ- شىنىڭ الى كۇنگە دەيىن قالىپتاسا ەلما- ۇننا اپارپ سوقتىردى.

انگىليا مېدىلسەكس داشۆەسىنىڭ حا- لسقارالق زاڭ پروفەسسورى ۇيليام شاباس باتىستىڭ شىنجياڭغا ساياتىن ما- لىمدەلمەلەرىندەگى شىنجياڭغا قاتىستى ”ُناسىل جويۇ“ تۇرالى جازىغرۇننا زاڭدىق تۇرىمدان تالداۋ جاساپ بىلاي دەپ قارادى: كورسەتكەن دالەل - سى- پاتتارى دارمەنسىز نەمەسە كۇڭگىرت، بۇل جۇڭگونىڭ از ۇلت ساياساتىن قىيسىنسىز جازىمرعاندىق.

جۇڭگو، پاكىستان، ىندونەزيا، فىلىپپىن قاتارلى كوپ ەلدىڭ ماماندارى، وقىمىستىلارى لاڭكەستىككە قارىسى تۇرۇ، ۇشقارلىقتى الاستاۋ جانە ادامدىق ۇققىنى قاتناماسىز ەتۇ جاقتانرىنداعى اما- لىياتتارمەن، تاجىرىبەلەرپەن ُبولسىپ،

”لاڭكەستىككە قارىسى تۇرۇ، ۇشقارلىقتى الاستاۋ جانە ادامدىق ۇققى قاتناماسىز ەتۇ“ خالىقارالق زەرەتتەۋ - تالقى ُماجىلىسى اشلىن

لاڭكەستىككە سەلبەسە قارىسى تۇرىپ، سىڭار جالقى كوزقاراستى تاستاۋعا ۇلدەدى

اقپارات قۇرالدارىنىڭ جاۋاپكەرشىلىگىن اناعۇرلم قاچسى ايگىلەۋدىڭ، ادامدىق ۇققىنى شىناي قاتناماسىز ەتۇدىڭ، حالد- قارالق سەلبەستىكتى كۇشەيتۇدىڭ ُونىمدى جولدارىن تالقىلادى.

شىنجياڭ جۇڭگونىڭ لاڭكەستىككە قارىسى تۇرۇ، ۇشقارلىقتى الاستاۋ كۇرە- سىنىڭ نەگىزگى شياقىاس مايدانى. شىنجياڭ شىفان داشۆەسى ۇلت جانە قوعام جوعارى دارەجەلى زەرەتتەۋ ورنىد- نىڭ باستىعى لياڭ يۇپچۇن بىلاي دەدى: لاڭكەستىككە قارىسى تۇرۇ، ۇشقارلىقتى الاستاۋ جانە ادامدىق ۇققىنى قاتناماسىز مەتۇدىڭ جۇڭگو ۇلكىسىندە پەيدىماداعى ُپىلىستى جويۇ، سۇيىسەپەنشىلك جاققان قامقورلىق جاساۋ، خالىق تۇرمىسىن جاقسارتۇ، زورلىقتى كۇش لاڭكەستىككە سوققى بەرۇ سىندى ”غورتتى ُبر تۇل- ەلاندندىرۇ“ ارناسى قالىپتاسقان، مۇنىڭ خالىقارالق قوعامداعى جالپىلىق ادسىپەن ۇقسايتىن جەرلەرى دە بار ُارى جۇڭ- گولوق ەرەكشەلىككە دە بە. بۇل لاڭ- كەستىك دەلو، ۋاقىيالاردىڭ كوپ تۇىلۇ، ُجىيى تۇىلۇ جاعدايىن ُونىمدى تۇردە تەجەپ، ُر ۇلت بۇقاراسنىڭ ُومىر سۇرۇ ۇقىى، دامۇ ۇقىى سياقتى نەگىزگى ۇقىعەن ەڭ جوعارى شەكتە قاتناماسىز ەتتى.

جياڭ جىيانگو مىنالاردى ُپىلىدىر- دى: لاڭكەستىككە قارىسى تۇرۇ ماسەلە- سىندە، ُسوز جوق، ”قوس ۇلشەمدى“ تاستاۋ كەرەك، ونى ”ساياسايلاندىرۇعا“، ”قۇرالداندىرۇعا“، ُتىپتى، لاڭكەستىككە قارىسى تۇرۇدىڭ اتىن جامىلىپ وزگە ەلدىك شىكى سىسنە كىلىڭىۇگە، وزگە ەلدىڭ يەلىك ۇقىعىنا سۇعاناقىتق جاساۋ- عا استە بولپايدى. خالىقارالق قوعام اشىق، تەڭ، سىيسىمدى بولۇ پرىنسىپىن جانە ادامزاتنىڭ تاعدىرلاس ورتاق تۇل- ەاسى ۇستانمىن ۇستانىپ، خالىقارالق سەلبەستىكتى جانە كوپ جاقىي كەڭەسۇ- دى بەلسەنە ورىستەتىپ، ەلمىدىك لاڭ- كەستىككە قارىسى تۇرۇ ىستەرىنىڭ دامۇىن بىرگە ىلگەرىلەتۇ كەرەك.

”بىز لاڭكەستىكتى جەڭۇدە تەك زورلىقتى كۇشكە سۇيەنسەك بولپايدى، لاڭكەستىكتىڭ توركىنىن نىزدەپ، كەيىىر ادامداردىڭ لاڭكەستىك ارەكەتكە بارۇننا مۇرىندىق بولسپ وتىىرعان قوعامداعى تەڭسىزدىك جانە تەڭگەرپىمسىزدىك جاي- تەردى قۇلىشنا تۇزەتۇيمىز كەرەك“ ، - دەدى بىرلەسكەن مەملەكتەتەر ۇيىمىنىڭ ادامدىق ۇققى بويىنشا بۇرىنقى جوعارى دارەجەلى مامانى الفرەد دە زاياس، - لاڭكەستىككە سوققى بەرۇدىڭ اماللىارد- نىڭ ُبرى — دۇنيە جاسىندا كەدەيلىك- تى جويۇدى قامتىعان 17 باياندى دامۇ نىساناسىن جۇزەگە اسىرۇ.

ماروككو مۇحامەدىا ۇلاما بىرلەس- تىگىنىڭ باس خاتشىسى احمەد ابادي بىلاي دەپ قارادى: ۇشقارلىق پەن لاڭكەستىككە توتەپ بەرۇ كوپ ُتۇرلى فورمادا سەلبەستىك جاساۋدى قاچەت مەتەدى، اسىرسەسە، سىقرلى نىفىورماتىسيا داۋىرىندەگى جاڭا سىن - سايسى الدىن- دا، ُبىز سىقرلى نىفىورماتىسيا تانىمىن كۇ- شەيتۇگە جاۋاپتى بولاتىن، سىقرلى ىن- نورماتىسيانى باقلايتىن جانە ُجتى قادا- عالايتىن مالىمەت توتىتاۋ قۇرىلمىلدارى اراسىندا بىرگە وي جۇڭىرتىپ تولعاناننىن جانە سەلبەستىن جۇيە مەن كەڭەستىكى تۇىلعالاپ، سايكەسۇدى، سەلبەسۇدى جۇزەگە اسىرۇيمىز قاچەت. وسى رەتكى خالىقارالق زەرەتتەۋ - تالقى ُماجىلىسىن جۇڭگو ادامدىق ۇققى زەرەتتەۋ قوعامى، گۇاڭدۇڭ ولكەلىك خالىق ۇكەپتەننىڭ اقپارات كەڭسەسى بىرگە ۇيىمداستىردى، جىپنان داشۆەسى ۇستىنە السپ وتكىزدى. جۇڭگو، انگىليا، امەرىكا، شۆەتسىيا، ىتاليا، پاكىستان، سەربىيا، ىران، بىزايىل، فىلىپپىن، ىندو- نەزيا، مالايزيا قاتارلى 80عا جۇقى قىيسىنسىز جازىمرعاندىق.

فيلپپىن قاتارلى كوپ ەلدىڭ ماماندارى، وقىمىستىلارى لاڭكەستىككە قارىسى تۇرۇ، ۇشقارلىقتى الاستاۋ جانە ادامدىق ۇققىنى قاتناماسىز ەتۇ جاقتانرىنداعى اما-

لياتتارمەن، تاجىرىبەلەرپەن ُبولسىپ،